

Hiperrealista hentespult

Gerő László nemzetközi gyűjteménye

SIRBIK ATTILA

Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre, 2018. IV. 8. – VIII. 26.

Gerő László közgazdász, műgyűjtő az egyik legizgalmasabb magyarországi művészeti kollektív tulajdonosa. Jókora ívet felölelő gyűjteményének magja a bécsi akcionizmus, amely a test szenvedéseit orgiasztikus akciók formájában jeleníti meg. Günter Brus, Rudolf Schwarzkogler és mások mára klasszikussá lett alkotásaihoz számos korabeli és mai mű kapcsolódik a gyűjteményben Hajas Tiboron át Rita Ackermannig. A 80-as években a gyűjtőt főként az európai avantgárd, ezen belül a lírai absztrakt gesztusfestészet érdekelte – ezt jelzik Nádler István, Hencze Tamás, Klimó Károly korai művei, s aztán olyan nemzetközi sztárok alkotásai is, mint John Bock, Eva Schlegel vagy Martha Jungwirth. Kiemelt helyet foglal el a kollektívban a kelet-európai festészet, kiváltképp a Lipcsei Iskola, amelynek meghatározó képviselőitől (Neo Rauchtól, David Schnelltól, Christoph Ruckhäberlétől) szintén fontos műveket találunk a gyűjteményben. Nagy számban található alkotások olyan „különutas” művészekről, akiket az utóbbi két évtizedben aktívan foglalkoztatott a művészetfogalom megújítása, s akik a konvenciókat elvetve, műfajuktól függetlenül, de a múltból építkezve, azt továbbgondolva, saját utakat keresnek. Olyan jelentős alkotók

tartoznak ide, mint Daniel Richter, Birkás Ákos, Kicsiny Balázs, Szűcs Attila, Szarka Péter, Kamen Stoyanov, Batykó Róbert vagy Csákány István. A gyűjtemény plasztikai részének meghatározó vonulata az objekt műfajának átalakulásához köthető. A performatív szobrászat irányába hatnak – többek között – Daniel Spoerri, Várnai Gyula, Szabó Ottó, Martin Henrik, Halász Péter és Anselm Reyle művei.

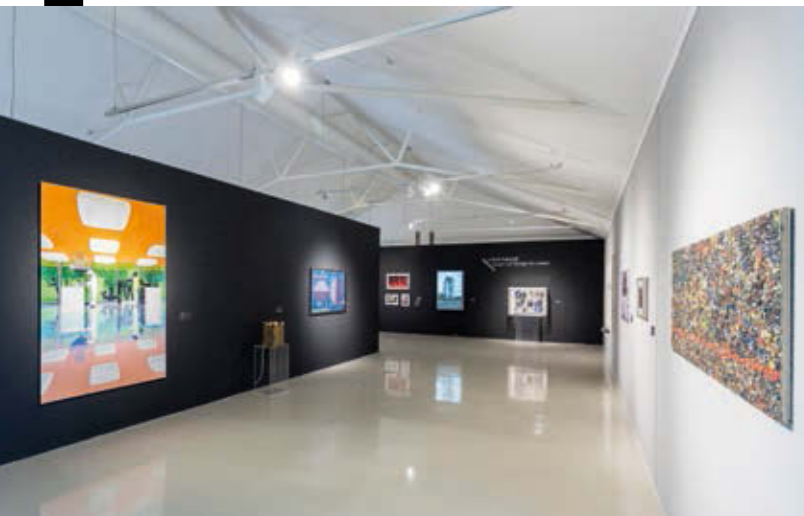
Érdeemes a kiállítást mint különálló médiumok egymásmellettségét szemlélnünk, de ne feledkezzünk meg arról sem, mennyire fontos egy egészként kezelünk. Gerő László gyűjteménye egyértelműen meghatározott koncepció mentén gyarapszik. A test és lélek szenvedésének művészi reflexiói érdeklik igazán. Megkerülhetetlen a szabadság fogalma, annak mibenléte. Meddig terjed, mitől akarunk szabadok lenni, hogyan reflektál az ember belső szabadsága a külvilág történéseire, a társadalmi és politikai kérdésekre? Az identitás mint olyan egy furcsa, paradox helyzetet feltételez: egyszerre szeretnénk hasonlítani másokra, hiszen ez teremti meg a közösséghez való tartozás élményét, de egyúttal különbözve mindenki mástól, egyedinek és megismételhetetlennek szeretnénk érezni magunkat. Természetesen van olyan kritikus antropológiai gondolkodás, amely visszautasítja az

Kiállítási enteriőr **ERIK VAN LIESHOUT** és **SZÜCS ATTILA** műveivel, MűvészetMalom Szentendre, Gerő László Nemzetközi Művészeti Gyűjteménye

identitás egynemű, esszencialista fogalmát, a gyakorlatok, jelentések és tapasztalatok statikus készletét. Az Ént inkább sokköz-pontúnak, többretegűnek, instabilnak és történelmileg szituáltnak tekinti, a folyamatos különbségtevések és a többféle azonosulás termékének. Ezért a verbális vagy a kulturális cserét nem úgy fogja fel, mint ha kötött individuumok között menne végbe, hanem mint

kétségbeesett, halk sikolyok, amikor azt a „muszájleket” ordítaná ki a görcsbe rándult, tehetetlen test, amikor a lélek van kívül és belül is, a test pedig csak egy köztes állapot. Amikor az élet előtti semmi és a halál utáni semmi közé szorult létet látjuk vonaglani egy kiterített nejlonzsákon vagy egy fehér lepedőn, mint egy darab remegő húst egy hiperrealista hentespulton, ami mögött összekacsint Giovanni Bellini és az orosz progresszív vonal. Egyszerre csak egy új valóságban,

Fotó: Deim Balázs, FMC

Kiállítási enteriőr, az előtérben balra **SZARKA PÉTER**, jobbra **TARR HAJNALKA** műveivel, MűvészetMalom Szentendre, Gerő László Nemzetközi Művészeti Gyűjteménye

Kiállítási enteriőr, az előtérben balra **BIRKÁS ÁKOS**, jobbra **CHRISTOPH RÜKHAEBERLE** műveivel, MűvészetMalom Szentendre, Gerő László Nemzetközi Művészeti Gyűjteménye

ami alakítható, változásra képes szubjektumok között játszódik le.

Így ebben a kontextusban egymás mellé kerülve az alkotások egyfajta kölcsönhatásba lépnek egymással. És megfordulhat minden: az elhallgatás voltaképp a kimondás iszonytató gyomorgörccse, a kimondás szabadságában rejlik az emberi bezártság legsötétebb alakzata. Nincs több titok! Miféle provokáció? Teljes kiszolgáltatottság.

Az ember teste egyben díszlet is, hogy mi minden lehet az emberi test metaforaként, élő hús-vérként, kirakatként, áruba bocsátott megvásárolhatóként, remegő félelemként, önmagát túlhaladó menekülőként, görcsbe rándult szilárd lélekként, gépként, közösülő állatként.

Mi is a test, ha éppen nem történik semmi, ha nincs kiteve külső hatásoknak, sokknak és a külső hatásokként keletkező belső alakulásoknak, amelyek aztán mind-mind visszavágnak a külső térbe, kiszabadulni vágnak a testből – a test ilyenkor csak egy felület. De mit kezdhet az ember ezzel a felülettel, ha meg van kötve a lélek?

Súlyosan, lírikusan elmondva semmit, filozofálva talán, megoldás nincs, van művészet és van befogadás, van megdöbbenés, érzelmi sokk, irónia satöbbi. A gyönyör és az erőszak kettőssége.

Mit történik akkor, ha a lélek mást akar, mint amit muszáj? De, hogy muszáj-e, az kérdés, és az is, hogy tud-e rá válaszolni valaki. Válaszok nincsenek, csak rángatózó testek,

egy kortárs nemzetközi repülőtérrel találjuk magunkat, melyről gyorsan kiderül, nem más ez, mint egy fejtetőre állított világ, talán maga a purgatórium, ahol szamarak lovagolnak az emberen, keverednek a kultúrák, az idősíkok és a mitológiák, Kubrick *Úrodüsszeiája* és a kínai vendégmunkások, egy csillárról fejjel lefelé lógó ejtőernyős, egy falra szerelt karambol-biliárdasztal, egy lovas, Münchhausen báró reinkarnációja, aki egy mocsarat akarván átugorni, beleesett abba, de varkocsánál fogva saját magát rántotta ki a sárból, rituális testfestéssel rendelkező kannibálok, karddal a jobb kezében kentauron feszítő, rendőrnek öltözött Pál apostol, aki bal kezével üdvözli a disznót, aki épp most vérezteti ki a henteset.

Vágás.

MARTIN HENRIK:

Exoplant

(*Meterorelkapó növény*), márvány (68×23,2×15,8 cm), bazalt (24,4×15,8×8 cm), gránit (56×56×2 cm) MűvészetMalom Szentendre, Gerő László Nemzetközi Művészeti Gyűjteménye

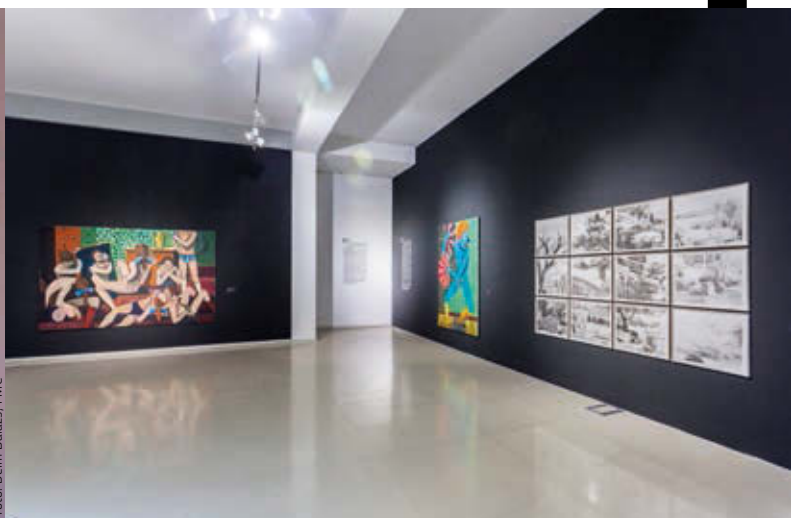

Fotó: Deim Balázs, FMC

Nem érdekes, hogy a férfi orgazmusnak van egy DNS-lenyomata, amely újra és újra ismétli önmagát, megerősítve a nyelvet vagy a névadás módját, míg a női orgazmusnak nincs se védjegye, se fellelhetősége? Hacsak többek között nem egy-egy kortárs német vásznon, hogy onnan egy Bak-ugrással (a B nagy B) 1990-ben találjuk magunkat egy Gésa színei előtt, aki stilizált

célzó meditációs gyakorlat ülőhelyzetének külső vonatkozásain keresztül fogalmazza meg mintegy Úrbuddhaként a belsőüresség-lényeget.

Olyasmi ez, mint a véletlen elfogadása és a saját értelmezésről való lemondás. Ha a kulináris vagabondot, Daniel Spoerri-t kérdezzük vacsora közben, ahol az étlapról most egy elefántormány-steaket és desszertnek konzerv selyemhernyót rendeltünk,

Fotó: Deim Balázs, FMC

Kiállítási enteriőr, az előtérben balra **RUDOLF SCHWARZKOGLER**, jobbra **KLIMÓ KÁROLY** műveivel, MűvészetMalom Szentendre, Gerő László Nemzetközi Művészeti Gyűjteménye

Kiállítási enteriőr, az előtérben balra **CHRISTOPH RÜKHAEBERLE**, jobbra **MATTHIAS WEISCHER** műveivel, MűvészetMalom Szentendre, Gerő László Nemzetközi Művészeti Gyűjteménye

formában jelenik meg, nem japán, hanem magyaros formaelemekkel. Felszalad a magasba a vonal, akár egy magaslati lift, hogy ott jól orrba vágjanak minket, feléredve az Álomból (az Á nagy Á) egészen Németországig, ahol nem mindegy, hogy Raumzeit vagy Zeitraum, mert az egyik téridő, a másik pedig időszak, de Neo hiába próbálja elfojtani az einsteini asszociációkat, ahogy mi az orrvérzést, folyik az egész nap, alácsorogva, emeleteken át egy hófehér tér pincéjéig, ahol Bock bemutatja nekünk a Tökéletes embereket a Style Magazinon keresztül. Bármennyire is izgalmas, indulnunk kell, hogy megtudjuk, a zöldborsó nem jó egy Braun-kép létrehozásához, nem alkalmas, mert az a spraytől elgurul, a sárgaborsó meg nem. Van, aki kis méretű dolgokban fedezi fel az univerzum tágasságát, van, akinek az alkotása méretéből kifolyólag is tekintélyt parancsol, mint a Ghost Keeping, egy petőmihályfai varroda láthatatlan munkásai. Talán éppen őket figyelik a Szerzetesek (az Sz nagy Sz), akik néznek valamit, amit mi nem látunk. De az is lehet, hogy a három szerzetes közül az egyik az ég felé gesztikulálva csak egy építészeti projekt vázlatait fedi fel szóban a másik kettőnek.

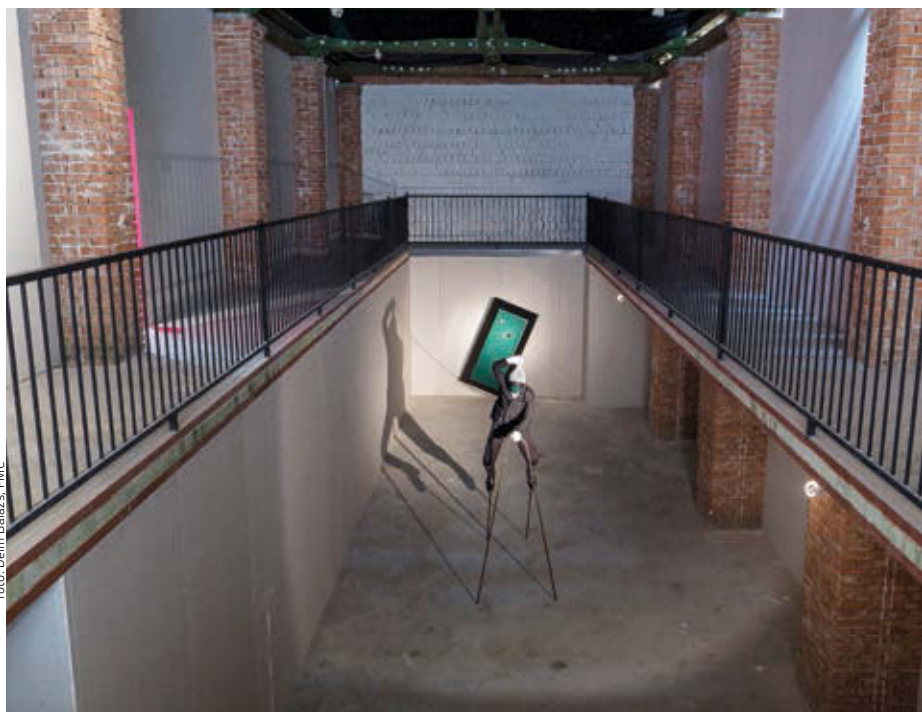
Vágás.

Szerzetesi szorgalommal dolgozik a zazen képzőművészeti megjelenésén. A világ folyton változó befolyásaitól való megszabadulást

gyümölcsnek meg ötmillióért, Szűcs Attila által egy metafizikus térben nemesített szőlőfürtöt, amit El Brico & El Tito szolgál fel nekünk, aki a paksi MÉH-ből szerzett két tonna ócskavas elemeiből a robotika, a kinetika, a szocialista design és egyfajta magánmitológia égisze alatt állt talpra. Nem innen, egy másik helyről sikerül kiHalászni (a H nagy H) némi pc-hulladékot, egy működő winchestert, ami működő LED-ekkel megfejelve megszüli Bábelt. Ha késztetést is érzünk rá, ne korbácsoljuk meg a képeket, se magunkat, inkább képzelegjünk és animáljunk!

Ez nem L. A., hanem Szentendre, de ez is remek hely!

KICSINY BALÁZS: *Anthem*, 2013, háromrészes térberendezés gipsz, vas, damil, cérna, fa, használt ruha, csillár, biliárdposztó, biliárdgolyó, ejtőernyő, heveder, karóra, életnagyság, a művész tulajdona

Fotó: Deim Balázs, FMC